Radosna vijest

MISIJSKI LIST

Poplave u Haitiju

U nadi budite strpljivi, u vjeri postojani

Kolijevka zajedništva

Studeni 2019. • Godina XLVIII.
Broj 11 (528) • Cijena 8 kn / 2 KM

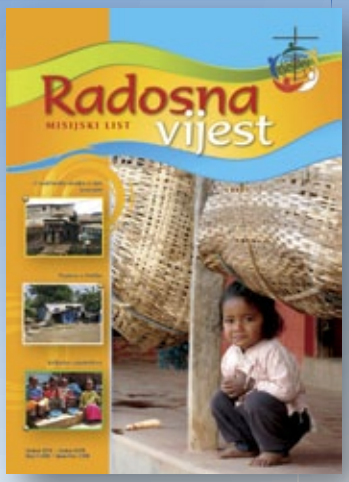

Apostolat molitve

Da duh dijaloga, susreta i pomirenja zaživi na Bliskom istoku, gdje različite vjerske zajednice dijele svoj životni prostor.

Sadržaj

Uvodnik Ne drži ga mjesto ... 3

U središtu Misijska orijentiranost župnih zajednica ... 4

Iz života naših misionara
Poplave u Haitiju ... 6
U nadi budite strpljivi, u vjeri postojani ... 8
Kolijevka zajedništva ... 10

Intervju Biti svjestan Božje prisutnosti ... 12

Apostolat molitve Apostolat molitve za studeni ... 14

Vijesti iz Crkve u svijetu Papa Franjo ustanovio Nedjelju Riječi božje ... 15

Vijesti iz Crkve u Hrvata
Misijska humanitarna akcija 1000 ruža za djecu misija ... 16
Misijska akcija u Župi Presvetog Trojstva ... 16
Ljubav na djelu ... 16
MIVA u Župi sv. Leopolda Bogdana Mandića ... 17
Nedjelja zahvalnica i obilježavanje 10 godina misijske skupine ... 17
Misijski ručak ... 18

Život jednog misionara Tri doživljaja na jednom misijskom putovanju ... 19

Misijski velikani Bl. Tshimangadzo Samuel Benedikt Daswa, južnoafrički mučenik ... 21

Impressum

Izdavači: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: MMV-94 d.o.o.; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Ne drži ga mjesto

Piše vlč. Antun Štefan

Unatoč godina molitvenog života i iskrenih napora da živimo za Boga, primjećujemo da još uvijek imamo puno pogrešaka, i osobnih i crkvenih, i da nam ne ide onako kako bi trebalo i kako bismo htjeli. Nije sve bajno i tako će uvijek biti. No ne smijemo gubiti optimizam.

U prispodobi o žitu i kukolju, sjećate se, Isus mirno kaže: „Neka rastu zajedno.“ Neka rastu… Bog ima svoje vrijeme i svoje načine. Njemu se nikuda ne žuri. On je život. On nam vjeruje. Papa Franjo običava reći da je vrijeme važnije od prostora, da trebamo dugoročne procese, a ne biti opsjednuti neposrednim rezultatima (usp. *EG*, 222 – 225).

Kad nam očekivanje trenutačnih rezultata postane norma, u nama se stvara nemir zbog toga što „još uvijek nismo uspjeli“. Čovječe, polako, korak po korak. Ne zaboravljajmo da smo na putu. Vrjednujmo svakodnevno. Evangelizacija, o kojoj toliko govorimo, nije nešto svemirsko, već svakodnevno hodanje s Gospodinom Isusom. To nije nimalo teško. Sjetimo se svetog Franje, koji je bio „Božji skitnica“. Takvi su naši misionari, a takvi moramo i mi biti. A „hitnost“ evangelizacije postoji još od vremena kad je Isus hodao Palestinom. Svi su ga htjeli vidjeti i dodirnuti. Eto u čemu je hitnost. Ne radi se o programima i zadatcima, nego o želji da ga vidimo i susretnemo. Isusa! To što svijet i mi u tome još uvijek nismo uspjeli, ne treba nam biti kamen spoticanja, već izazov. Vjetar uvijek puše, ali nas i vodi u sigurnu luku. Sveti Šarbel, monah iz Libanona, jednom je rekao: „Orač se ne zaustavlja pred kamenjem da bi imao izgovor da obustavi oranje.“ Pa neka bude kamenja, uvijek će ga biti. Ne će nas valjda kamenje spriječiti da susretnemo Isusa? Kamenje će uvijek biti samo kamenje, a Isus je Bog. Neodoljiv. Nezamjenjiv. Jedinstven.

Misijska orijentiranost župnih zajednica

Piše mr. sc. Anita Treščec

Već u prvim mjesecima svojeg pontifikata papa Franjo progovara o potrebi reforme Crkve. Često ćemo čuti da svaka promjena svijeta počinje od promjene nas samih. Nije to daleko od istine, jer čovjek ne može promijeniti nikoga doli sam sebe, ali će on, promijenjen, mijenjati svoju okolinu. Katolička je vjera osobna vjera, ali duboko ukorijenjena u zajednicu. Gledajući Prvu Crkvu, o kojoj čitamo u *Djelima apostolskim*, uočit ćemo da jedinstvo uvijek prevladava nad razlikama. Za prve kršćane ne postoje najprije vlastiti doživljaji, mišljenja, stajališta, nego im je važnije biti i osjećati se kao Isusova Crkva, okupljena oko Petra.

Ta već su Dvanaestorica bili svjesni međusobnih razlika, vlastitih preferencija i drugačijih mišljenja, ali su isto tako spoznali da ljubav ne stvara jednakost i jednoobraznost, nego zajedništvo. Nitko nije znao sve, nitko nije imao sve karizme, ali su svi čuvali zajedništvo, prepoznajući glas Dobrog Pastira, koji čuva svoje stado. Tako su u sigurnosti zajednice, u njezinoj formi i izvanjskom ustrojstvu, koje se s vremenom organiziralo, mogli čuvati i sačuvati svoj osobni odnos s uskrslim Isusom.

No problem nastaje kada ono izvanjsko postaje samo sebi svrha, kad se čuvaju i po svaku cijenu obnavljaju strukture nekih drugih vremena i običaja, kada jedini smisao organizacije, ustanova, ureda i služba postaje očuvanje tradicije, koja malo ili nimalo progovara čovjeku sadašnjosti. I bilo je tijekom dvije tisuće godina povijesti Crkve različitih zastranjenja u tom smislu, različitih reforma i reformatora, koji su uspjeli do našeg vremena prenijeti blago vjere u Isusa Krista.

Kakvo je današnje vrijeme, kakvu to reformu Crkve zahtijeva i priziva Petar našeg vremena? Ako bismo pokušali u jednoj riječi opisati današnje vrijeme, vjerujem da bi riječ *promjena* dobro poslužila za to. Živimo u vremenu konstantnih promjena i velika tehnološkog napretka, koji nužno mijenja paradigme u tumačenju svijeta i čovjeka. U takvu svijetu kao da više nema mjesta za Boga. U knjizi *Razgovor o nadi* kardinal Gerhard Ludwig Müller konstatira čovjekovo udaljavanje od Boga te govori: „Boga se povezuje s ljudima koji ne misle, koji zastupaju primitivna, srednjovjekovna stajališta. Smatra se da vjersko stajalište nije ozbiljno i odlučno kao ateističko ili, još bolje, rekli bi neki, kao neutralnija i naizgled poštenija pozicija agnosticizma.“ U takvu ozračju nije lako prepoznati se kršćaninom, a oni koji će se pokušati ostvariti i na tom području, koji će tražiti smisao ljudskog života i prepoznati i prihvatiti Početak i Temelj našeg postojanja u Bogu, često ne mogu nadići strah od javnog ispovijedanja vjere. „Suočeni s toliko agresivnim laicističkim svijetom ne smijemo se bojati predstaviti kao uvjereni i praktični kršćani! Ne smi-

jemo se dati prevariti idejom da poštovanje javnog prostora znači življenje vjere u privatnom prostoru! Ne bismo nikada smjeli pretpostaviti da izgradnja pluralističkoga, tolerantnoga i uvažavajućeg društva nosi sa sobom ušutkivanje naše vjere, **što** se lažno poistovjećuje s prozelitizmom."

Obnova Crkve kakvu zahtijeva papa Franjo, nastavljajući pritom zahtjeve velikih i svetih papa dvadesetog stoljeća, mora poznavati i voditi računa o suvremenom svijetu, strahovima i sumnjama modernog čovjeka. Tako smo već nekoliko desetljeća u Crkvi svjesni potrebe nove evangelizacije, kojoj će u svojoj programatskoj apostolskoj pobudnici *Evangelii gaudium* papa Franjo dodati zahtjev misijske preobrazbe Crkve. „Sanjam o misijskom opredjeljenju koje može sve preobraziti, tako da crkveni običaji, načini na koje se stvari čine, satnice, jezik i sve strukture postanu prikladan kanal za evangelizaciju današnjeg svijeta više nego za samoočuvanje. Reforma struktura, koju zahtijeva ta pastoralna preobrazba, može se shvatiti jedino kao dio napora koji se ulažu da one postanu više misionarske, da redovni pastoral u svim svojim aspektima bude širi i otvoreniji, da se u pastoralnim djelatnicima probudi stalna **želja za 'izlaženjem' i tako potpomogne pozitiv**an odgovor svih onih kojima Isus nudi svoje prijateljstvo." (*EG*, 27)

U nastavku svoje pobudnice papa Franjo poziva na misijsku preobrazbu župnih zajednica, crkvenih pokreta, bazičnih crkvene zajednica i crkvenih udruga, biskupija i biskupa te papinstva i središnjih struktura opće Crkve. O misijskoj odgovornosti biskupa, svećenika, redovnika i redovnica već smo govorili na ovim stranicama, a u ovom ćemo se tekstu kratko zadržati na župnim zajednicama.

„Župa je prisutnost Crkve na nekom teritoriju, mjesto na kojem se sluša Božja riječ, mjesto rasta u kršćanskom životu, mjesto dijaloga, navještaja, velikodušne ljubavi,

klanjanja i slavljenja. Župa svim svojim djelovanjima potiče i odgaja svoje članove da budu evangelizatori. To je zajednica zajednica, svetište kamo žedni dolaze piti da nastave svoj put i središte iz kojeg se stalno šalju misionari." (*EG*, 28) Čitajući ovaj citat, čovjek doista poželi takve župne zajednice, no smatram da **u našim okolnostima treba doći do odgoja vjernika laika** da bi od razmišljanja da od svoje župe samo primaju sakramente i blagoslovine te za to izdvajaju određenu svotu novaca došli do toga da od svoje župe primaju sakramente spasenja, da su živi udovi tijela Crkve, da je Crkva sveta ukoliko su sveti njezini članovi, a ne samo svećenici i biskupi. Kod vjernika laika treba probuditi svijest o vlastitom udjelu u apostolatu, u poslanju Crkve. U tom smislu imamo više ili manje uspješne župne zajednice, ali svima bi tako formirani vjernici trebali biti glavni cilj.

Misijska orijentiranost župnih zajednica može pridonijeti sveopćoj obnovi Crkve, jer je župa najprirodnije mjesto identifikacije vjernika s braćom u vjeri. Vjernici koju su u župnoj zajednici povezani zajedničkim teritorijem, jezikom, mentalitetom i kulturom mogu se lakše međusobno podržavati u duhovnom rastu, ali i poticati na svjedočenje vjere svima onima koji su daleko, koji još u svojoj župi nisu pronašli svoje mjesto, koji župu doživljaju onako kao što smo ju opisali. Vjernici koji su u svojoj župi doživjeli živog Isusa, shvatit će brzo da takvu vrednotu ne mogu zadržati za sebe. Papa Franjo u svojem pismu vjernicima Biskupije Concepcion povodom 50 godi**šnjice** biskupije govori: „Susresti Isusa i doživjeti ono divno čuđenje zbog tog susreta neizbježno vodi do toga da ga tražimo u molitvi i u čitanju evanđelja. A sljedeći korak ne može biti ništa drugo doli navještaj, jer se osjeća potreba da ga se štuje i bolje upozna. Naviještati dakle znači biti misionari, donositi braći Isusovo ime, njegove pouke i geste. Kršćanin napreduje, dopušta preobrazbu u učenika, i navješćuje. Stoga ne ostaje nepomičan, nego izlazi iz sebe da bi u svijetu proširio Gospodinovu riječ."

Od temeljne je važnosti za jednu živu župnu zajednicu suradnja vjernika laika s poslanim im svećenikom. II. vatikanski sabor u svojoj dogmatskoj konstituciji o Crkvi *Lumen gentium*, govoreći o zajedničkom poslanju svećenika i vjernika laika, najprije vjernike laike potiče na poslušnost i molitvu za pastire Crkve, a potom poziva svete pastire da sa svoje strane „priznaju i podupiru dostojanstvo i odgovornost laika u Crkvi; neka se rado služe njihovim razboritim savjetom, neka im s povjerenjem predaju dužnosti u službi Crkve" (*LG*, 37). Takvi međusobni odnosi jačat će Crkvu u njezinoj temeljnoj misiji za život svijeta.

Pastoral u misijskom ključu koji zaziva papa Franjo u svojoj pobudnici *Evangelii gaudium* „traži da se napusti lagodni pastoralni kriterij koji se vodi onim 'uvijek se radilo tako'" (*EG*, 33). S nadom da je Izvanredni misijski mjesec listopad u našim župama probudio odvažnost i kreativnost u „zadaći propitkivanja evangelizacijskih ciljeva, struktura, načina i metoda" (*EG*, 33), želimo da se i po završetku ovoga posebnog mjeseca nastavi živjeti probuđena misijska svijest i odgovornost naših zajednica.

HAITI
– s. Liberija Filipović
i s. Ana Uložnik

Poplave u Haitiju

Mjesec rujan mjesec je kišne sezone u Haitiju. Ovaj tjedan, 19. rujna, pala je tako velika ciklonska kiša da je nanijela strahovitu štetu u mjestu Petit Goave, gdje misijski djelujemo mi redovnice službavke Malog Isusa sarajevske provincije. S obzirom na to da je satima padala jaka kiša, popraćena velikom grmljavinom, ulice su se pretvorile u rijeke, koje su nosile sve sa sobom.

Prema trenutnim podatcima Župe Petit Goave, kojima raspolaže župnik Boniface Senat, dvije su osobe umrle, četiri su nestale, dok je više od 3000 kuća poplavljeno, a 116 ih je potpuno uništeno. Dosta obitelji iz visokorizičnih područja, koja su najviše izložena klizištima i poplavama, privremeno je smješteno u srednju školu. Oskudica je hrane, pitke vode, odjeće, higijenskih potrepština, obuće, madraca. Ovo su trenutačni podatci. Voda je odnijela mnogo stoke – svinja, koza, volova. Uništeni su mnogi vrtovi. Ispred kuća mogu se vidjeti stabla banana koje je voda počupala. Oko 85 % grada je pod vodom i u veliku blatu. Problem čišćenja grada i pristupa kućama dosta je otežan jer vlada velika nestašica goriva (pumpe su zatvorene), pa tako nema ni dovoljno kamiona za odvoz nanesene zemlje i smeća. Goriva nema već više od mjesec dana. A struje nema od početka sedmog mjeseca. Mjesne vlasti samo su uoči Velike Gospe i na sam dan pustile struju nekoliko sati i do dan-danas ništa više. Velečasni župnik, u suradnji s gradskim, regionalnim i državnim vlastima traži brza rješenja. I opet smo, po tko zna koji put, uvidjele i uvjerile se da Crkva puno brže reagira negoli državne vlasti. U župi su organizirane skupine za pomoć. I mi smo se prema svojim mogućnostima uključile. Potrebe su zaista velike.

Zadnjih mjeseci u Haitiju neprestano su protestne manifestacije zbog teškoga ekonomskoga i socijalnog stanja, koje iz dana u dan postaje sve teže, a napose za one najsiromašnije. Narod traži način da preživi i jedni izlaz vide u javnim manifestacijama, koje ne prolaze baš mirno, ali ipak donesu neku, barem malu promjenu.

iz života naših misionara

U azilu – kući za siromahe također smo imali poplavu, ali, Bogu hvala, nismo imali nikakve štete i svi štićenici su dobro. I nekoliko naših dragih volontera, koji nam pomažu u radu sa siromasima, ostalo je bez krova nad glavom. Tek su uspjeli nešto odjeće spasiti. Ovih su dana kod nas u azilu dok se ne pronađe neko drugo rješenje. Otkako je pala ova ciklonska kiša i u samom se azilu povećao broj osoba koje dolaze na ručak. Bogu smo zahvalne da i ono malo što imamo možemo podijeliti. Kad s ljubavlju prepoznamo Isusa u siromasima i nastojimo ublažiti njegovu glad, žeđ, bol, siromaštvo – Bog providi!

I same smo često hodale po veliku blatu i vodi. Ljudi su nam se malo čudili i ostajali potreseni vidjevši nas u blatu. Više ljudi nas je odgovaralo da ne idemo kroz to blato, ali smo im rekle da trebamo otići do svojih štićenika da vidimo što im treba. Na to su nam rekli: „Pa vi njih zaista veoma volite kada hodate po toliku blatu.“ A naši su nas štićenici dočekali raširenih ruku i s puno zahvalnosti. Bogu hvala, Bog je providio hranu, pa ćemo moći pripremiti obrok čak i za one dodatne koji će se pridružiti.

U susretu s ljudima ovih dana ponovno smo doživjele njihovu veliku vjeru u Boga. Unatoč svemu iz njihovih usta se čuje: „Bog je velik!“, „Providjet će Bog!“ Ovaj narod zaista je naučio živjeti teško, s puno strpljenja i vjere! Primjer su nam da i mi budemo strpljivi i vjerni Bogu te zadovoljni i s malo, unatoč svim nedaćama.

Dragi čitatelji *Radosne vijesti* i prijatelji misija, koristimo ovu prigodu da vam se zahvalimo za vašu nesebičnu, duhovnu i materijalnu podršku našem misijskomu djelovanju. Molimo dobrog Boga da vas obdari svakim dobrom, u duši i tijelu. U vaše molitve i dalje preporučamo ovaj narod, njegove potrebe i naše misijsko djelovanje!

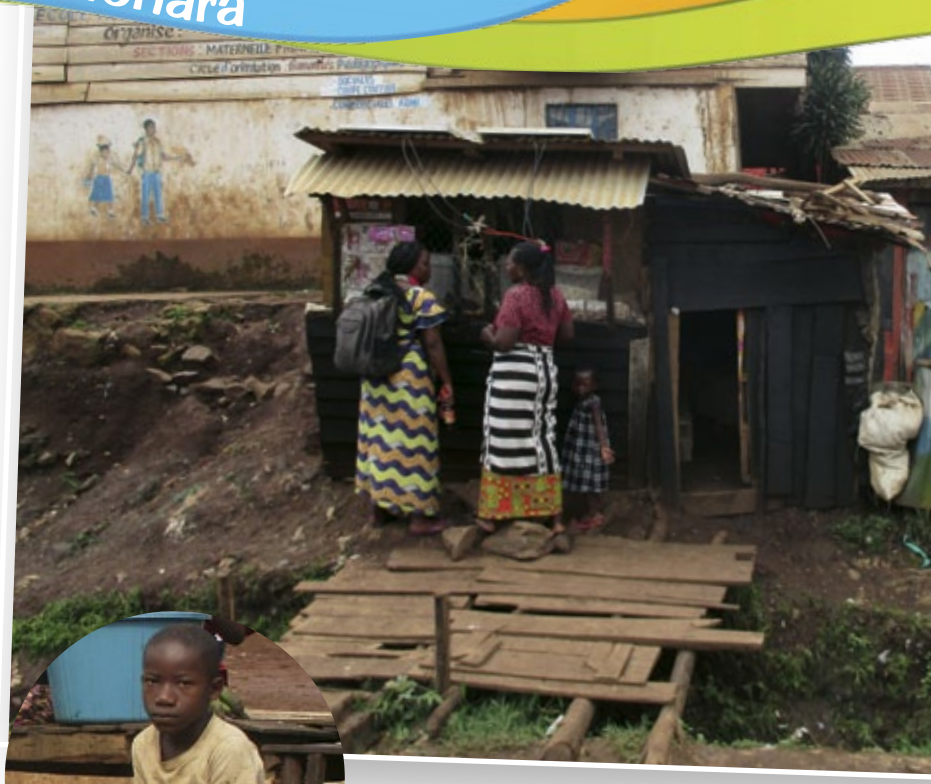

DR KONGO
– s. Mislava Prkić

U nadi budite strpljivi, u vjeri postojani

Mi redovnice Europljanke, iz kršćanske tradicije, susrele smo se s kulturom čija su duhovna tradicija i običaji potpuno različiti.

Među vjerovanjima i vrijednostima etničke skupine Bashi u njihovoj duhovnosti možemo istaknuti sljedeće:

- Postojanje jedinstvenoga, duhovnoga, svemoćnog Boga, stvoritelja neba i zemlje.
- On je bog velike mudrosti, koji ima više naziva (Nnamahanga, Nyamuzinda, Nyamubaho itd.). Dobar je, nedodirljiv, ali posrednici su duhovi, koji mogu biti dobri ili zli. Ako ljude zadesi zlo, treba prinijeti žrtve da bi se zli duhovi udobrovoljili. Dobri ili zli duhovi mogu biti i predci, ovisno o njihovu življenju na zemlji.
- Duboka svjesnost o nadnaravnome. Sve dolazi od Boga, ali do ljudi stiže posredstvom duhova.
- Veliko uvažavanje gostoprimstva kao jedne od velikih vrlina.
- Poštovanje roditelja, podrška i poštovanje starijih. U usmenoj se kulturi krije velika mudrost. Razgovori se vode u poslovicama.
- Veliko poštovanje prema pokojnicima, vjerovanje u komunikaciju s njima. Njihovi umovi mogu nam pomoći ili naškoditi. Domorodci vjeruju u život „s one druge strane“, u snagu molitve i vječni život.

Postoje zabrane u svakodnevnom životu pri sklapanju braka na plemenski način. Njihov moral uglavnom se sastoji od zabrana (negativnih pravila). Predviđene su sankcije za kršenje tih zabrana. Ali moguće su naknade za kazne intervencijom *bafumua* (iscjelitelja). Po tome shvaćamo da su predci, strogi, koliko god se borili da zaštite brak, uzimali u obzir ljudsku krhkost i milosrđe. Bili su svjesni da su više zakonodavci nego milosrdni suci. Od zanimljivih običaja svakako je ženidba. Ovdje ćemo se pozabaviti zabranama u svezi s brakom.

A. Zabrane pri sklapanju braka

Bashi smatraju da se glavni čin braka dogodi kad se mlad par sjedini prvi put. To je, naravno, tajni čin, ali to se mora dokazati izvana, s obzirom na njegove društvene posljedice. Mladi moraju biti iskreni u tim okolnostima i da bi osigurali svoju iskrenost, predci su branili svaku laž pod ozbiljnom kaznom. Ustvari, mladi se bračni par, nakon svojega bračnog čina, mora uvjeriti u stvaran učinak tog čina i to potvrditi sa sigurnošću. Slijedeći tu sigurnost, moraju izjaviti roditeljima da je njihov čin izvršen, koristeći ženu u poodmakloj dobi koja dolazi provjeriti ishod njihova sjedinjenja. Ako je mladi bračni par iz bilo kojeg razloga tvrdio da se dogodila konzumacija braka, ako je to bilo lažno, njihovi roditelji počeli su slaviti lažni brak. Kao rezultat toga, jeli su hranu koja bi dovela do njihove smrti, jer su jeli lažni brak.

1. Dimljeno meso

To je bila jedna kozja ili ovčja plećka koja se donosila roditeljima mlade supruge na dan vjenčanja i pomoću koje su oni saznali za sretni događaj (konzumaciju braka). Mladomu bračnom paru bilo je strogo zabranjeno jesti to dimljeno meso. Ako bi im se dogodilo da to pojedu namjerno ili nenamjerno, pogodila bi ih vječna sterilnost (za koju je lijek razdvajanje).

2. Svadbena koliba

Na vjenčanju se mladomu bračnom paru određuje koliba (ili soba), koja se ne će koristiti ni za što drugo dok traje svadbena svečanost. Ako se nehotice neki predmet u njoj zaboravi, bilo bi tabu da se isti kasnije koristi; on se mora spaliti. Ako bi ga supružnici koristili, bili bi kažnjeni smrću jednoga od njih. Bashi su že-

ljeli mlade supružnike podučiti vrijednosti skromnosti.

3. Pripremanje hrane

Mladi par mora zajedno pripremiti jelo od manioke. Ako se to ne dogodi za vrijeme ceremonije vjenčanja, u budućnosti više nikada ne će biti dopušteno ženi da jede manioku koju je pripremila za muža. Događa se da neka druga žena vodi brigu o domaćinstvu u slučaju spriječenosti supruge (odsutnost, bolest...).

4. Mljevenje

Baš kao što mladi par mora zajedno pripremiti manioku, on ju mora i prethodno zajedno samljeti. Zbog toga oba supružnika moraju gledati u drvenu izdubinu kada drobe korijenje. Kazna za supružnike koji bi prekršili ta dva standarda vrlo je ozbiljna: suprug je osuđen na smrt.

B. Zabrane koje se odnose na rađanje djece

1. Gubitak previše krvi tijekom porođaja

Žena koja tijekom porođaja izgubi previše krvi, neobičan je slučaj. Babica (seoska) mora obavijestiti supruga, koji će se suzdržati od odnosa dok ju iscjelitelj (uglavnom je to vrač) ne izliječi. Ako ni babica ni supruga ne obavijeste muža, on će pri prvom odnosu počiniti tabu. Muž će izbacivati krv dok ne uslijedi smrt.

2. Pojavljivanje nogica umjesto glave

To je slučaj kada dijete pri rođenju izlazi na noge (umjesto na glavu, kako bi trebalo). Ako se dogodila takva nesreća, koja bi mogla ugroziti život majke ili djeteta (ili oboje), a majka se izvukla, muž je morao brzo pronaći iscjelitelja (vračara) koji će spriječiti nesreću. Ako ne, bio bi suočen sa smrtnom kaznom u roku od tri dana od sljedećega bračnog združenja.

3. Preljub žene

Ta zabrana utječe na ženu koja doji dijete ako je kriva za preljub. Beba mora uzimati čisto majčino mlijeko. Čin preljuba majke čini mlijeko njezinih grudi nečisto. Ako nakon toga gnusnog čina majka doji dijete, ono umire. Tim se zakonom želi zaštititi vjernost braka.

4. Preljub muža

Bashi su vrlo uvjereni da takvo postupanje muža ili žene neizbježno uzrokuje smrt supružnika. Po tom bi se prepoznala krivnja za taj preljubnički čin. Smrt koja slijedi nikoga ne bi rastužila, jer je uzrok preljub.

5. Smrt djeteta

Ako dijete umre u kući, roditelji se ne mogu sjediniti sve dok ne posjete iscjelitelja (vračara). Ako u međuvremenu jedan od supružnika počini preljub s oženjenom ili slobodnom osobom, priopćit će mu svoj tabu. Učesnik bi bio pogođen kaznom, odnosno, ako ima dijete, također to dijete treba umrijeti, a ako ga nema, ostao bi u grijehu sve dok ne bi imao dijete, a ono treba također umrijeti u dobi prethodnoga. Da je tko počinio preljub, potvrđuje se smrću djeteta.

Veliko je polje evangelizacije. A da bi se moglo evangelizirati, moraju se upoznati kultura i običaji, barem donekle. Kako zamijeniti te puste zabrane duhom evanđelja? S ljubavlju i strpljivošću. Ne umoriti se poučavati u zgodno i nezgodno vrijeme. I kad se čini da gubimo vrijeme, ostaju vjera i nada, s milošću Božjom.

Kultura i običaji plemena Bashi bogati su i u to bogatstvo treba inkulturirati evanđelje. Neka nas u svemu tome prati nadahnuće Duha Svetoga!

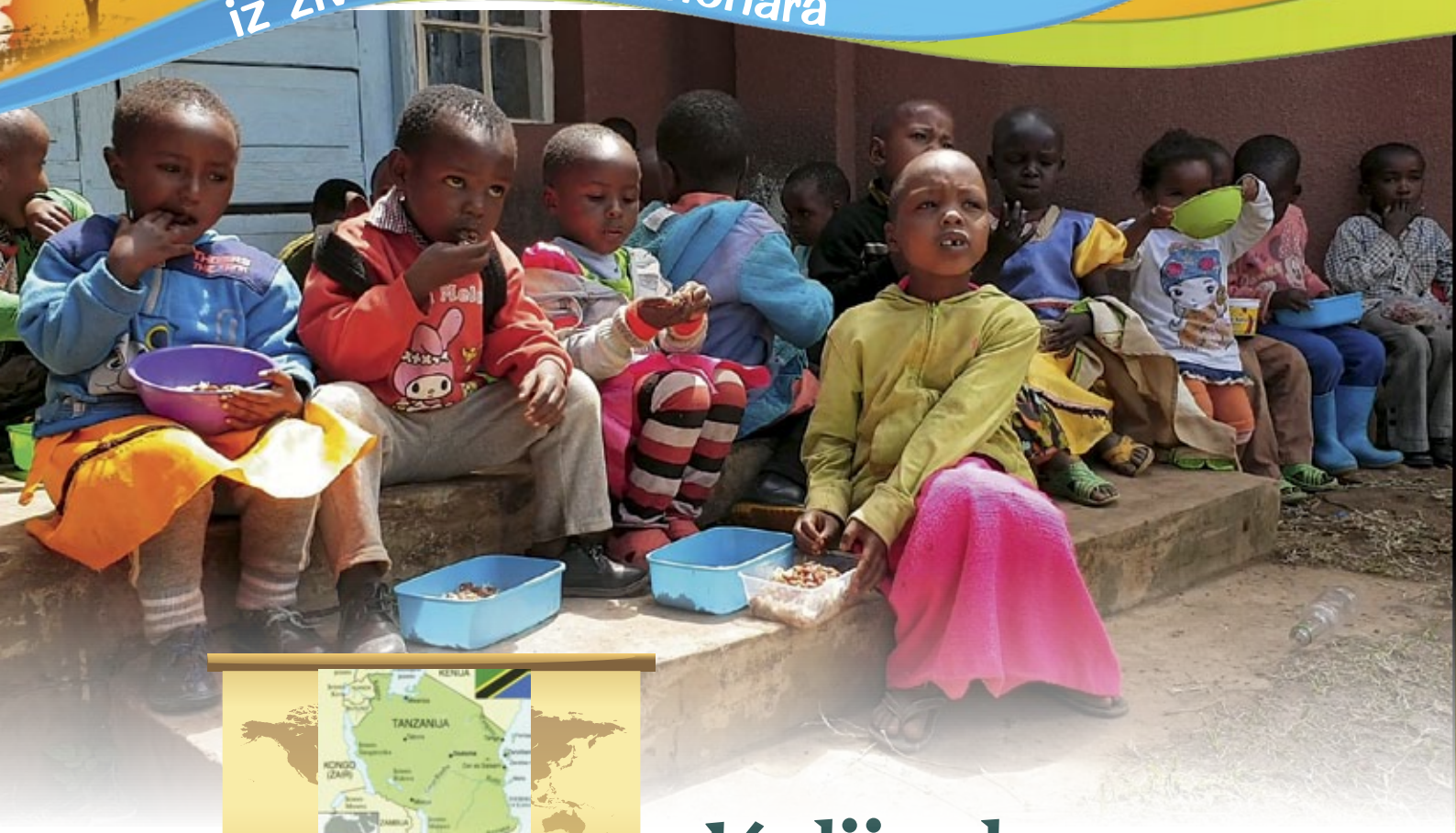

Kolijevka zajedništva

TANZANIJA
– o. Tomislav Mesić

Dragi čitatelji Radosne vijesti! Općepoznato je da su zemlje afričkog kontinenta kolijevke čovječanstva, ali i ono što one danas nude može poslužiti kao pouka mnogima. Tko je god boravio u Tanzaniji, barem nakratko, može potvrditi da nas u mnogim stvarima ti ljudi zaista vraćaju k temeljnim vrijednostima čovječanstva. Njihovi postupci mogu vas u rekordnu vremenu „ostaviti bez teksta" i time podsjetiti koliko je jednostavno, a istovremeno veličanstveno biti čovjek koji se raduje svakomu danu, unatoč problemima koje on donosi.

Naravno, budući da su djeca najnevinija i najiskrenija bića, sve najbolje kod ljudi vidljivo je na njihovu primjeru. Pogotovo kad ih imate mogućnost vidjeti u veliku broju na jednom mjestu, odnosno, u mojem slučaju, u Vrtiću svetog Franje Asiškoga, koji djeluje na području moje misije. Tako su iskreni osmijesi, znatiželjna pitanja i veselo pjevušenje moja svakodnevica. Ta djeca svakog dana podsjećaju na ljepotu postojanja i važnost očuvanja djeteta u sebi. Također, ono što se posebno primjećuje, jest njihovo zajedništvo prigodom objeda, koji, zahvaljujući vašoj pomoći, njih šezdeset i četvero ima u vrtiću u Monduli Juu.

Na kraju jednoga vrtićkog dana sve te male ručice nestrpljivo čekaju da prime tanjur s toplim obrokom i čašu vode. Užitak i veselje tad je nemoguće ne prepoznati na njihovim licima, ali ono što oduševljava u toj skromnosti jest međusobno dijeljenje. Djeca koja su sita samoinicijativno prebacuju svoje ostatke onima koji su i dalje gladni. Čaša vode ispija se po načelu „jedan gutljaj meni, drugi gutljaj tebi", dok pritom vlada savršen sklad, bez ikakve svađe i protivljenja. Međutim ono što naročito može dirnuti svako srce jest briga za njihove najbliže koji ih čekaju doma. Naime neka djeca dio ručka pojedu u vrtiću, a potom ostatak

spreme u džepove, misleći na svoje roditelje, braću ili sestre kojima je, jednako kao i njima, potreban objed.

Svakog me puta to podsjeti na to koliko smo jedni drugima prečesto daleki. Život nam pruža mnoštvo prigoda za dijeljenje radosti, topline i ljubavi, što ovakve situacije uspijevaju potkrijepiti. Toliko je svakodnevnih situacija koje nas pozivaju da se osvrnemo oko sebe i približimo ljudima koji nas okružuju. Stoga bih se usudio reći da su ljudi ovih zemalja danas jedna velika koljevka zajedništva, kojoj bi svatko trebao težiti!

Biti svjestan Božje prisutnosti

Školske sestre franjevke splitske provincije djeluju u Demokratskoj Republici Kongo već više od 40 godina. Trenutno je ondje osam sestara Hrvatica, a s. Samuela Šimunović stigla je u DR Kongo 23. rujna 2007. godine. Rođena je 21. rujna 1975. u Otoku kod Sinja, a zavjete je položila 2. veljače 1997. godine.

Sestro, kako ste se odlučili postati školska sestra franjevka?

Gledajući svoj redovnički poziv i redovnički put, podsvjesno i svjesno izabrala sam baš tu zajednicu, koja ima mogućnost misionarskog života. Prije nego što sam htjela biti redovnica, želja mi je bila biti misionarka, poći u misije. Iz te želje pročistila se u meni svijest o redovničkom pozivu. Izabrala sam zajednicu gdje mogu služiti Bogu, našemu narodu, na našem području, i ukoliko je to stvarno Božji poziv, doći će vrijeme i moći ću ga ostvariti u redovničkoj zajednici Školske sestre franjevke.

Život hranjen molitvom

Kako je izgledao vaš obiteljski život prije redovništva?

Imam Božji dar velike kršćanske obitelji, u kojoj se živjela vjera. Živjela se vjera u svakodnevnom životu, u načinu rada mojih roditelja, u načinu rješavanja problema s kojima su se susretali u svakodnevnom životu, u obitelji i na radnom mjestu, ali isto tako u molitvi, koja je bila svakodnevna. Svaku večer molili smo *Krunicu* i *Anđeo Gospodnji* zajedno. Otac je bio poseban pedagog. Mogao je procijeniti kad mi djeca postajemo nemirni i pospani i tad bi on skratio molitvu i molili bismo samo *Anđeo Gospodnji*. Ukoliko je vidio da smo mi budni i prisutni, onda se molila *Krunica*. A isto tako, kad bi pošli spavati, opet sam čula roditelje u njihovoj sobi kako završavaju dan molitvom *Anđeo Gospodnji*. Imala sam milost da sam dan započinjala i završavala slušajući molitvu svojih roditelja. Moj je život bio hranjen molitvom, svetim riječima, a usto i njihovim svetim primjerima u svakodnevnim životnim situacijama. Dok sam bila u 7. razredu, na satu engleskog jezika, u udžbeniku je bila tema o koncertu za gladne u Etiopiji koji je Bob Geldof organizirao zajedno s poznatim pjevačima. Sjećam se osjećaja kad sam o tome čitala i vidjela sliku gitare koja je bila u obliku Afrike. Čitajući taj tekst, razmišljala sam o tome kako su oni nešto dali za Afriku i sebi postavljala pitanje što bih ja mogla dati za Afriku. Sama sam sebi odgovorila da imam sebe, da mogu dati samo svoj život za Afriku. Tad je u meni počela rasti želja za misijama. Došla su mi pod ruku Radosnu vijest i *Mali koncil* i upijala sam sve što su u svojim pismima pisali Majka Terezija i otac Ante Gabrić. Želja za misijama je rasla.

Koliko zajednica imate u DR Kongu i koliko sestara djeluje ondje?

Naša zajednica započela je misiju u Kongu daleke 1974. godine i trenutno imamo četiri kuće; dvije se nalaze u gradu Bukavuu, jedna je u predgrađu Nyantendeu, a jedna je u kući matici, udaljena tri sata, u mjestu u Luhwindja. Trenutno nas je 29 sestara, od kojih su osam Hrvatica i 21 Kongoanka. Deset je sestara s doživotnim zavjetima, a 11 ih je s privremenim zavjetima. Imamo tri novakinje, tri postulantice i 11 kandidatkinja.

Naše sestre

Zašto je važan odgoj domaćih svećenika, redovnika i redovnica?

Važno je jer je to bit Crkve, Crkve koja raste, koja se širi i koja nastavlja dalje. Po tom odgoju Crkva raste i razvija se, prisutna je i svjedoči Boga i Božju ljubav po svim područjima naše kugle zemalj-

ske. Ne ograničava se na kulturu, naciju, ne ograničava se na jedno razdoblje, već širi bogatstvo univerzalnosti, puna dinamike i kontinuiteta. Za Crkvu nema nekoga prošlog vremena, već se sve nastavlja. Ona je živa. Upravo po tim našim mladim sestrama i drugim sestrama, koje su prisutne u drugim zajednicama u Bukavuu, vidi se taj kontinuitet i životnost evanđelja koje ne prestaje. Za našu zajednicu školskih sestara franjevki to je velika milost. Nastavlja se svjedočiti franjevaštvo, Bogu posvećen život po primjeru sv. Franje, kako biti u službi najsiromašnijih. To je kontinuitet naše zajednice, to je, jednostavno, naša – velika radost.

Kako u Kongu ljudi doživljavaju vas sestre?

Oni nama kažu „naše sestre“. To nam je neprestani zadatak da živimo tako da nas ljudi doživljavaju da smo njihovi. Istina, živimo u drugačijim uvjetima i na drugačiji način, ali nas to ne udaljuje od naroda. Važno je da narod osjeti da smo s njim u njegovim svakodnevnim problemima i radostima. Biti „naše sestre“ izazov je i Hrvaticama i Kongoankama.

Dvije strane jedne zemlje

Kako je živjeti u DR Kongu?

Teško je to reći u jednoj rečenici. Demokratska Republika Kongo puna je kontrasta, suprotnosti. Velika zemlja, prepuna prirodnih bogatstava, sveta zemlja, a opet toliko siromašna i ranjena tolikim nepravdama. S jedne strane vidi se da ide naprijed. Trgovina i tehnika se razvijaju, zatim način oblačenja i komuniciranja, prehrane i prijevoznih sredstva… Na prvi pogled čovjek bi pomislilo da je sve u najboljem redu, da se zemlja razvija, da se dobro živi, da nam ništa ne nedostaje. Imamo iste mobitele kao i vi, iste kompjutere kao i vi... A opet, s druge strane – velika bijeda. Ljudi veoma teško žive jer su sredstva za život mala. Bogata zemlja, a siromašni ljudi. Prije su bili siromašni ljudi na selima, jer su bili nepismeni, sad su ljudi pismeni i mogu završiti školu, ali mogu živjeti veoma siromašno zbog velike nepravde i velika iskorištavanja. Ima bogatih koji postaju još bogatiji i siromašnih koji postaju još siromašniji. I iz toga se ne uspijevamo izvući. No ima nade, nije kao prije 40 godina, ipak se nešto mijenja. Nabolje!

U čemu je ljepota DR Konga?

Zemlja je kao takva lijepa, s prekrasnom prirodom i povoljnom klimom. Ali prava je ljepota Konga u ljubavi prema životu. Vrijednost života radost je života, koja se vidi od rođenja pa do smrti. Evo vam primjera – kada majka s djetetom izlazi iz rodilišta uvijek uz nju ide svečana povorka, uz pjesmu i ples. Od rodilišta do kuće pjeva se i pleše, raduje se životu. Tada svi znaju da je rođeno novo dijete. Blagoslov neba. Isto tako uvijek me se posebno dojmi njihova nesebičnost. Jednog dana na tržnici dala sam jednom djetetu *Bronhi* bombon, a on ga je odmah podijelio popola s prijateljem. To me se posebno dojmilo.

Kakva je uloga Crkve u DR Kongu?

Crkva uprisutnjuje Boga, Božju ljubav i mudrost. U DR Kongu Crkva ima posebnu ulogu u posljednjih nekoliko godina. Jedina je koja se usudi stati na stranu malog čovjeka i zagovarati demokraciju, pravdu među ljudima, jednakost te ukazuje na nepravdu. Crkva je jedina koja se usudi reći istinu i stalo joj je do istine.

U Bukavuu je naš nekadašnji biskup ubijen zbog radikalna življenja evanđelja. Živio je za Boga i čovjeka. Ubijen je 29. listopada 1996. u samom središtu grada zbog svjedočanstva vjere i borbe za pravdu, za istinu. Proglašen je slugom Božjim i otvoren je proces za njegovo proglašenje blaženim. Biti će nam svima velika radost kad ga proglase blaženim mučenikom. Bit će to poticaj na hrabrost nama vjernicima i na ponos svima u našoj prelijepoj zemlji Kongo.

Razgovarala: Ines Sosa Meštrović

Da duh dijaloga, susreta i pomirenja zaživi na Bliskom istoku, gdje različite vjerske zajednice dijele svoj životni prostor.

Don Jakoslav Banić,
ravnatelj PMD-a Splitsko-makarske nadbiskupije

U posljednje vrijeme sve više svjedočimo ljudskim stradanjima na Bliskom istoku, o čemu nas redovito izvještavaju svi informativni programi.

Dijalog postaje sve više nepoznanica među religijskim vođama. Postavlja se pitanje postoji li uopće želja za ravnopravnim dijalogom ili pak ustvari pojedinci žele dijalog u kojem oni žele voditi glavnu riječ.

Da bi duh dijaloga zaživio, potrebno je u njega unijeti istinske vrijednosti svakog dijaloga – spremnost slušanja i prihvaćanja na dobrobit svih, a ne samo pojedinca. Dijalog mora pružiti mogućnost da drugi prvi izreče svoja stajališta, a onaj prvi da ih zna uvažiti; da jači zna saslušati slabijega, a mnogobrojni malobrojne. Dijalog nam također otkriva različitost svijeta, da u kontekstu religija svatko može slobodno živjeti svoju harmoniju ako se Stvoritelja stavi ispred stvorenja i da nitko ne može toliko zaštititi i uzdići stvorenje kao njegov Stvoritelj.

Susret i pomirenje mogući su samo ako se zna prihvatiti ljepota drugoga, unatoč njegovim iskrivljenostima. Traganje za krivcima i traženjem odgovornih ne će dovesti do pomirenja. Pomirenje se rađa u oprostu, kao i u želji za oproštenjem. Iz želje za oprostom i oproštenjem rađa se mogućnost susreta. Takav susret onda nadilazi sve ljudske slabosti i nedostatke. Čovjek traga za onim jedinim Dobrim, za Bogom, i traži dobro u drugome. Samo dobri Bog može pobijediti naše podjele i samo on može ujediniti naše različitosti.

Dobro je ono što bi svaka religija trebala dati jedna drugoj, kao znak poštovanja i preduvjet sporazuma trajnog mira. Religiju možemo i smijemo razumjeti samo i isključivo u kontekstu dobra; ona nam ne smije služiti kao opravdanje za podijeljenosti koje činimo jedni među drugima.

Nama kršćanina dobro mora biti prioritet života. Svaka naša obrana mora biti dobro, dobro drugoga, jer su dijalog, susret i pomirenje s naše strane utemeljeni u Isusu Kristu.

Krist je polazišna i završna točka svih dijaloga, susreta i pomirenja. On je došao da život imamo, i to ne bilo kakav život, već život u izobilju. On je mir naš. On nas poziva da za pobjedu dobra budemo spremni i poniziti se, da u suprotstavljanju zlu znamo nositi svoj križ. Možda nam se čini suludim da križ može biti nositelj dijaloga, ali križ u sebi sadrži ključ pobjede dobra nad zlim, ljubav koja je provrla iz Isusova probodenog srca.

Neka Kristov mir dotakne srca sve naše braće i sestara na Bliskom istoku, da tragajući za dobrim u ljudima pronađu svojeg Spasitelja, koji nam jedini može donijeti istinski susret pomirenja, oproštenja i dijaloga.

PAPA FRANJO USTANOVIO NEDJELJU RIJEČI BOŽJE

Apostolskim pismom u obliku motuproprija *Aperuit illis* papa Franjo je odredio da se Treća nedjelja kroz godinu posveti spomenu, razmišljanju i širenju Božje riječi.

Dokument je objavljen 30. rujna, na liturgijski spomen svetog Jeronima, na 1600. obljetnicu preminuća toga glasovitog prevoditelja *Biblije* na latinski jezik, koji je govorio: „Nepoznavanje *Pisama* jest nepoznavanje Krista."

Isus otvara um inteligenciji Svetog pisma

Papa objašnjava da ta inicijativa želi odgovoriti brojnim vjernicima koji traže da se ustanovi Nedjelja Riječi Božje. Dokument započinje odlomkom iz *Lukina evanđelja* (*Lk* 24, 45), u kojem se govori o uskrslom Isusu koji se ukazuje okupljenim učenicima: „Tada im otvori (*aperuit illis*) pamet da razumiju Pisma." „Tim zbunjenim i prestrašenim ljudima", napisao je Papa, „Isus objavljuje smisao uskrsnog otajstva, odnosno da je, prema vječnom Očevu naumu, Isus morao podnijeti muku i uskrsnuti od mrtvih da bi pružio obraćenje i oprost grijeha; te im obećava Duha Svetoga, koji će im dati snage da budu svjedoci tog otajstva spasenja."

Ponovno otkrivanje riječi Božje u Crkvi

U dokumentu je papa Franjo spomenuo Drugi vatikanski sabor, koji je, kako je napisao, dogmatskom konstitucijom *Dei Verbum* dao snažan poticaj za ponovno otkrivanje riječi Božje, kao i Benedikta XVI., koji je 2008. godine sazvao sinodu o temi *Riječ Božja u životu i poslanju Crkve*, te napisao apostolsku pobudnicu *Verbum Domini*, koja je, napomenuo je Papa, prijeko potrebna pouka za naše zajednice.

Riječ koja potiče na jedinstvo

Nedjelja Riječi Božje nalazi se u razdoblju u godini koje poziva na jačanje veza sa Židovima te na molitvu za jedinstvo kršćana. Nije riječ o pukoj vremenskoj podudarnosti; slavljenje Nedjelje Riječi Božje očituje ekumensku vrijednost, jer onima koji slušaju *Sveto pismo* pokazuje put kojim valja ići da bi se postiglo istinsko i trajno jedinstvo.

Kako slaviti Nedjelju Riječi Božje

Papa potom potiče da se ta nedjelja proslavi svečano. „Važno je … da se na euharistijskom slavlju *Sveto pismo* postavi na vidljivo mjesto, da bi se pred pukom očitovala normativna vrijednost koju posjeduje Božja riječ… Biskupi će te nedjelje moći slaviti obred lektorata, da bi se istaknula važnost objave Božje riječi u liturgiji. Bitno je naime da se učini sve da bi se neke vjernike pripremilo da budu istinski navjestitelji riječi; uz odgovarajuću pripremu … župnici će moći pronaći načine da *Bibliju* ili neku njezinu knjigu podijele cijelomu puku, da bi se očitovalo koliko je važno nastaviti u svakodnevnom životu čitati *Sveto pismo*, temeljito ga proučavati i moliti uz njega."

Važnost propovijedi za tumačenje Svetog pisma

I u ovoj prigodi Papa je ponovno istaknuo važnost pripreme za propovijed. „Pastiri su odgovorni za tumačenje i za potporu svima da shvate *Sveto pismo* … i to jednostavnim jezikom, prilagođenim onima koji ga slušaju. Za brojne je naše vjernike to jedina prigoda da vide ljepotu riječi Božje, i to u odnosu na njihov svakodnevni život", napomenuo je Papa te upozorio: „Ne može se improvizirati komentar *Svetog pisma*."

Biblijsko je vjerovanje utemeljeno na živoj Riječi, ne na nekoj knjizi

Govoreći o utjelovljenju Riječi Božje, koje daje oblik i smisao odnosu između Božje riječi i ljudskog izražavanja, s njegovim povijesnim i kulturnim prilikama, Papa je istaknuo da se može dogoditi da se *Sveto pismo* i tradicija odvajaju, ne razumijevajući da su oni zajedno jedini izvor objave. „Doista, biblijsko se vjerovanje temelji na živoj Riječi, a ne na nekoj knjizi. Kad se *Sveto pismo* čita u Duhu u kojem je napisano, ostaje uvijek novo", istaknuo je Papa.

Izići iz individualizma i živjeti u ljubavi

Osim toga papa Franjo potiče da se nikada ne naviknemo na riječ Božju, koja uvijek na nov način poziva na milosrdnu ljubav Oca, koji od djece traži da žive u ljubavi. Riječ Božja je – istaknuo je Papa – u stanju otvoriti naše oči da bi nam pomogla izići iz individualizma, koji vodi u obamrlost i neplodnost, dok širom otvara put podjele i solidarnosti. Dokument završava zazivom Mariji, da nas ona prati na putu prihvaćanja riječi Božje, poučavajući nas blaženstvu onih koji ju slušaju i čuvaju. (**Vaticannews.va**)

Misijska humanitarna akcija 1000 ruža za djecu misija

U subotu 5. listopada ranim jutrom u nekoliko mjesta Splitsko-makarske nadbiskupije održala se misijska humanitarna akcija *1000 ruža za djecu u misijama*, u organizaciji Papinskih misijskih djela Splitsko-makarske nadbiskupije. Šezdesetak mladih volontera, potaknuti primjerom redovnika i redovnica, svećenika i župnika, na mjestima većeg okupljanja dijelilo je ruže, koje su simbol ljepote, nježnosti i majčinske ljubavi.

Građani Splita, Omiša, Metkovića, Trogira, Kaštela, Sinja, Trilja, Imotskoga, Dugopolja i Podstrane rado su se odazvali na tu humanitarnu akciju te je u kratku vremenu većina ruža pronašla svoje nove domove, dok su nesebični novčani prinosi tu akciju učinili hvale vrijednom za one najpotrebitije – djecu u misijama. Navedenu akciju medijski su podržali Radio Marija, Radio Dalmacija, portal Grada Kaštela i mnogi drugi.

Akcija se nastavila i u nedjelju, u suradnji sa župama i župnicima Nadbiskupije. Sudjelovale su Župa Sv. Spasa Mejaši, Župa Gospe Fatimske Škrape, Župa sv. Leopolda Sirobuja, Župa sv. Andrije Sućidar, Župa sv. Mateja Ravne Njive, Župa Solinskih mučenika, Prasvetište Gospe od Otoka u Solinu, Župa sv. Nikole Metković, Svetište Gospe Sinjske, Župa svetog Jeronima Kaštel Gomilica, Župa sv. Petra apostola Kaštel Novi, Župa Gospe od Zdravlja Podstrana, Župa Presvetog Srca Isusova Košute, Župa sv. Luke Dubrava te Župa sv. Mihovila Trilj.

Zahvaljujemo svima vama, dragi vjernici i građani, kao i volonterima, koji su svojim primjerom još jednom pokazali veliko srce te učinili tu akciju uspješnom i realiziranom.

Misijski ured SMN

NOVI TRAVNIK

Misijska akcija u Župi Presvetog Trojstva

Mladi udruženi u „Misijsku akciju“ u Župi Presvetog Trojstva u Novom Travniku u mjesecu listopadu započeli su zanimljivu djelatnost.

Oni naime, u suradnji sa svojim župnikom Antom Ledićem, cijeli listopad prodaju čaj i rakiju nakon nedjeljnih svetih misa. Župnik je također ponudio na prodaju neke svoje umjetničke slike, satove, lančiće i privjeske, a pridružili su mu se i župljani Velimir Bugarin i Ivan Grubišić sa svojim knjigama i CD-ima.

Sav prikupljeni novac mladi će odnijeti u Misijsku središnjicu u Sarajevu te uručiti za pomoć misionaru iz Žepča Gabrijelu Jukiću, koji pastoralno djeluje u Ugandi. Već prvi dan župljani su vrlo aktivno sudjelovali kupujući župnikove uspomene i darove, koji su na taj način postali misijski darovi.

Nadamo se da će i drugi slijediti taj hvalevrijedni primjer mladih iz te župe i njihova župnika.

PMD BiH

PROZOR

Ljubav na djelu

Ova godina proglašena je Misijskom godinom u Bosni i Hercegovini, a mjesec listopad Izvanrednim misijskim mjesecom u cijeloj Crkvi.

U dogovoru sa župnikom preč. Markom Tomićem, odlučeno je da se nešto konkretno uradi za misije i u prozorskoj župi. U taj projekt uklju-

čila su se i djeca socijalno-karitativne skupine Osnovne Škole „Marko Marulić“, koju vodi vjeroučiteljica s. Marinela Zeko, kao i Prijatelji Malog Isusa.

Uz molitvenu potporu i materijalnu podršku u župi, planirano je da u svakom tjednu bude realizirana jedna animacijska aktivnost za misije.

Prvi tjedan planirana je i ostvarena priprava za prodajnu misijsku izložbu, pravljenje različitih slastica i domaćih kolača, pekmeza od šljiva, ajvara i drugoga.

Drugi tjedan organizirana je prodajna misijska izložba ispred župne crkve Presvetog Srca Isusova, u nedjelju 6. listopada, u vremenu prije i poslije završetka svetih misa.

Prihod ostvaren prodajom i darovima nazočnih namijenjen je potrebama misionarki služavki Malog Isusa koje djeluju u Haitiju.

Treći tjedan predviđen je za bližu pripravu za proslavu Svjetskog dana misija. Cijeli tjedan je animacijski te je satkan od molitve, kateheza i animacija djece za misijske kasice, koje će uzeti i u njima skupljati svoje milodare za one koji imaju manje od njih. Animacijske materijale dobili smo iz Misijske središnjice PMD-a BiH.

Što taj projekt mogu do kraja realizirati, organizatori zahvaljuju Medijskomu centru Vrhbosanske nadbiskupije i Nadbiskupijskomu centru za Pastoral mladih „Ivan Pavao II.“, koji su projekt i materijalno podržali u sklopu Škole volonterstva.

S. Marinela Zeko

KOPRIVNICA

MIVA u Župi sv. Leopolda Bogdana Mandića

Kao što je već ustaljena praksa u našoj župi, na početku školske godine, kada imamo Zaziv Duha Svetoga, običavamo imati i Misijsku akciju *MIVA*. Tako je bilo i u nedjelju 29. rujna, na blagdan Svetih arkanđela.

Na kraju svih misa, u 8.00, 9.30. i u 11.00 sati, župnik Dominik izmolio je molitvu za vozače i njihova prijevozna sredstava kojima se voze na posao, na misu ili kojima voze djecu u školu ili na razne druge aktivnosti, s nakanom da, kao što i sama posvetna molitva kaže – svi sretno i sigurno stignu svojemu cilju.

Svaki je vjernik na izlazu iz crkve mogao uzeti misijske materijale ili pak lavandine mirise za auto, kao i razne rukotvorine koje su izradile vrijedne ruke članova Misijske zajednice, koji molitvom i žrtvom podupiru misije, te tako svojim dobrovoljnim prilogom potpomo

gnuti misije. Tom prigodom vjernici su za *MIVU* skupili lijep prilog od 2200 kuna.„Zahvaljujemo svima koji su svojom molitvom i svojim prilozima poduprli ovu akciju, a ujedno molimo za školsku djecu, kao i za sve njihove roditelje, za sve učitelje i nastavnike i sve druge djelatnike u školi, da sretno putuju i rade pod posebnom zaštitom sv. Kristofora. Neka ovaj blagoslov bude poticaj i onima koji se još nisu uključili u ovu misijsku akciju. Neka uvide kako se lijepo mogu spojiti molitva i dobra djela i na takav način podržati djelovanje naših misionara i misionarki, sa željom da bi se radosna vijest širila sve do najudaljenijih krajeva svijeta“, zaključio je u svojoj zahvali župnik Dominik Vukalović.

Župna misijska zajednica

DONJI MIHOLJAC

Nedjelja zahvalnica i obilježavanje 10 godina misijske skupine

Nedjelja zahvalnica za Župu sv. Mihaela arkanđela u Donjem Miholjcu proslavljena je 6. listopada 2019. posebnim misnim slavljem u 11 sati u župnoj crkvi sv. Mihaela arkanđela. Predvodio ju je mons. Luka Strgar, ravnatelj Papinskih misijskih djela Đakovačko-osječke nadbiskupije. Bila je to ujedno prigoda za proslavu 10 godina od utemeljenja župne misijske skupine.

„Bogu hvala najprije za ovu nedjelju zahvalnicu, a zatim Bogu hvala na posebnoj zauzetosti župljana koji u misijskoj skupini, predvođeni s. Petrinkom, pridonose za misijske potrebe. Neka ovo bude mali poticaj da ne odustanete, a i poticaj drugima da svojim malim prinosom potiču misijska djela. Već gotovo 1000 godina čuje se glas Božji u ovoj župi. Duga povijest ove župne zajednice i naše Crkve potiče nas da idemo Božjim putem i da slušamo što nam je činiti. Mi u našim gradovima već mjesec dana imamo otvorene škole. Došli smo danas reći Bogu *hvala*, iako je sve manje onih koji idu u školu, sve više je bolesnih, nemoćnih, ovisnika, ali sve je to podnošljivo i moramo reći Bogu hvala. Tisuću kilometara prema jugu ili istoku brojna djeca ne mogu se upisati u školu sa šest godina, ne mogu biti pristojno obučena, nemaju večere niti doručka, a za ručak samo skromnu juhu. Spavaju u jadnim uvjetima, nemaju pametnih telefona. Mi koji smo prije 1000 i više godina čuli za evanđelje i Isusa Krista imamo pristojne uvjete života, ali moramo znati da još uvijek ima i onih koji nikada nisu čuli za evanđelje i Isusa Krista. Uvijek je rizik naviještati Božju riječ jer različite kulture u povijesti bile su različito raspoložene prema Isusu Kristu. Svi apostoli redom izgubili su glavu zbog naviještanja Božje riječi.

Zahvalni smo misionarima koji su se odvažili naviještati riječ Božju, koja je danas stigla do najrubnijih dijelova svijeta. Ima misionara i iz našeg naroda: otac Ante Gabrić i sveta majka Terezija. Danas je 79 naših misionara i misionarki diljem svijeta. Prilike su u mnogim zemljama onakve kao prije 100 ili 200 godina. Svi misionari redom ističu da prije svih materijalnih dobara molite za njih. Sklopljene ruke ključ su koji otvara baš svaku bravu. Budite i dalje kvasac u tijestu vaše župe i molite *Krunicu* za sve ljude na svijetu!“ – bile su riječi koje je mons. Strgar uputio vjernicima.

Uz mons. Strgara koncelebrirali su župnik preč. Josip Antolović i župni vikar vlč. Luka Ivković. Mješoviti pjevački zbor „Sv. Cecilija“ pjesmom je predvodio svečanu svetu misu, a na misi su u narodnim nošnjama bili prisutni članovi KUD-ova iz Rakitovice i Donjeg Miholjca. Na kraju je župnik Antolović zahvalio svima koji su bili zauzeti u proslavi, naročito članovima i podupirateljima misijske skupine, i pozvao sve na nastavak druženja u Župnome pastoralnom centru „Ivan Vajda“.

Sonja Devčić

MOSTAR

Misijski ručak

Prigodom Svjetskog dana misija, koji se obilježava predzadnje nedjelje u mjesecu listopadu, u mostarskoj katedrali organiziran je misijski ručak. Središnje misno slavlje predvodio je Davor Berezovski, župni vikar, koji je tom prigodom nosio i misijsku misnicu s afričkim ukrasima i nakitom. U svojoj propovijedi istaknuo je važnost misija i potaknuo vjernike na zahvaljivanje na primljenim Božjim dobročinstvima, ali i na suosjećanje s onima koji su u potrebi. Predstavio je i razne projekte i djelovanje naših hrvatskih misionara te je objasnio u koje je svrhe namijenjen novac koji vjernici prikupljaju na današnji dan. Nakon mise u 11 sati volonteri župnog karitasa i domaćice priredili su misijski ručak za sve vjernike na trgu ispred katedrale. Cilj je bio posvijestiti vjernicima skromnost i zahvalnost za ručak na „afrički način“, koji je često i jedini objed u danu u misijskim zemljama. Vrijedni volonteri i domaćice sa svojim svećenicima i časnim sestrama pripremili su rižu i sataraš. Bogu hvala, sve se pojelo. Na taj način suosjećali smo s našom braćom i sestrama u misijskim zemljama, a vjernici su svojim prilogom pomogli daljnje djelovanje naših misionara. Hvala svima koji su na bilo koji način sudjelovali. Gospodin im bio nagrada.

Ante Jukić, bogoslov

INDIJA
– o. Ante Gabrić

Tri doživljaja na jednom misijskom putovanju

BOŠONTI, LIPANJ 1962.

Večernji *Angelus* i blagoslov kolibe

Od velikih kiša čitava pokrajina je kao jedno veliko blatno jezero. Putovi su na mnogim mjestima sasvim iščezli, pa sam često misnu torbu morao nositi na glavi, jer je voda bila do vrata. Uistinu sam bio umoran. Sumrak se već hvata, a do kapelice je još koji sat. I kao obično, dobri se moj anđeo čuvar sjetio svoga Ante. Kroz visoku travu uz kanal probi se mala urođenička lađa. „Fadar, Fadar!“ – „Oče, oče!“ povika veselo mladi Mihael iz Šobnomoškara.

On i njegov brat vraćali se s posla. Zaskočih s nasipa, i kud će ruka nego u pekmez – i preskočih! No kako sam već bio gotovo sasvim mokar, nije bilo mnogo štete. Osim toga ova žućkasto-zelena voda sunderbandskih bara veoma je ljekovita! Osobito za – lijenost, pospanost i ostale slične bolesti... Izvukoh se iz kanala u lađicu. Lađica stara, na sve strane curi, a curi i s mene. Kanal nije dubok, pa nema opasnosti.

Zapad se još malo rumenio. Visoki su se oblaci dizali kao tamjan pred oltarom. Tiha, veličanstvena večernja molitva Svevišnjemu. Udarci „gonga“ dopirali su iz sela: večernji *Angelus*. Zaustavismo lađicu i svi zajedno izmolismo Gospin pozdrav. Koja sreća, koji mir srcu u molitvi! Mrak se već spustio kad smo stigli pred kapelicu. Dosta je sporo išlo, jer smo na nekim mjestima morali lađicu nositi preko nasipa.

Katehist Kanai me čekao. Veseo i nasmijan. Danas će biti slava kod njega. S velikom mukom podigao je novu kolibu, pa će danas navečer biti krunica i blagoslov kolibe. Uz katolike pozvao je i ostale svoje susjede i prijatelje, neka i oni vide kako se obavlja blagoslov jedne katoličke kuće. Došli su i neki protestanti. Razgovarao sam s njima, dok su se svi skupili. Koliko li neznanja, koliko li predrasuda još oni imaju! Molitva, žrtve i – strpljivost su potrebne.

Uz blagoslov Kanaijeve kolibe blagoslovio sam i sve prisutne, preporučio im ljubav i slogu te dnevnu molitvu, da bi jednog dana svi mogli biti jedno stado pod jednim Pastirom.

Slijedila je večera, nešto riže i nekoliko sprženih rakova, koje je Kanaijev brat ulovio s druge strane rijeke, u džungli. Pa da bude i malo – suza, Helena je sve skupa dobro zapaprila. Gore od mađarskog gulaša!

Opet kroz blato do kapelice, gdje ću spavati. Profullova koliba je uz kapelicu. On je već pripravio rogožinu pred oltarom. Odijelo se napola osušilo, pa će san brzo na oči.

Inače, kapelica je posvećena Fatimskoj Gospi. Kip je dar katehista Kanaija. Mali mu je Andrija bio bolestan. Zavjetovao se Blaženoj Gospi da će kupiti kip za kapelicu ako Andrija ozdravi. I ovaj lijepi kip dokaz je Gospine Majčinske ljubavi. Pet dolara je Kanai dao za kip; nešto on, nešto Andrijina bakica proseći po selu.

Sutra je svetkovina Gospina uznesenja. Umoran sam bio, no nije mi se dalo spavati. Ona mala voštana svijeća pred kipom Nebeske Majke tako je krasno gorjela da me uhvatila želja da bih i ja kao ta svijeća mogao gorjeti pred Gospinim oltarom. Kad je svijeća dogorjela i kad sam zaspao pred oltarom Fatimske Gospe, ne znam, no sanjao sam te noći divan san, san o sretnim i davnim danima djetinjstva, kad sam Svibanjskoj Kraljici nosio jorgovane na oltar naše sjemenišne kapelice.

U tri sata probudio me Anil. Katehist ga zamolio da dade rano ujutro prvo zvono „gongom“. No kako on nema sata, da bude siguran, već je u tri sata došao pred kapelicu. Dulje je vremena bolestan. A uz to kod njega vlada veliko siromaštvo. U kolibici njegovoj sve je vlažno.

o. Ante Gabrić

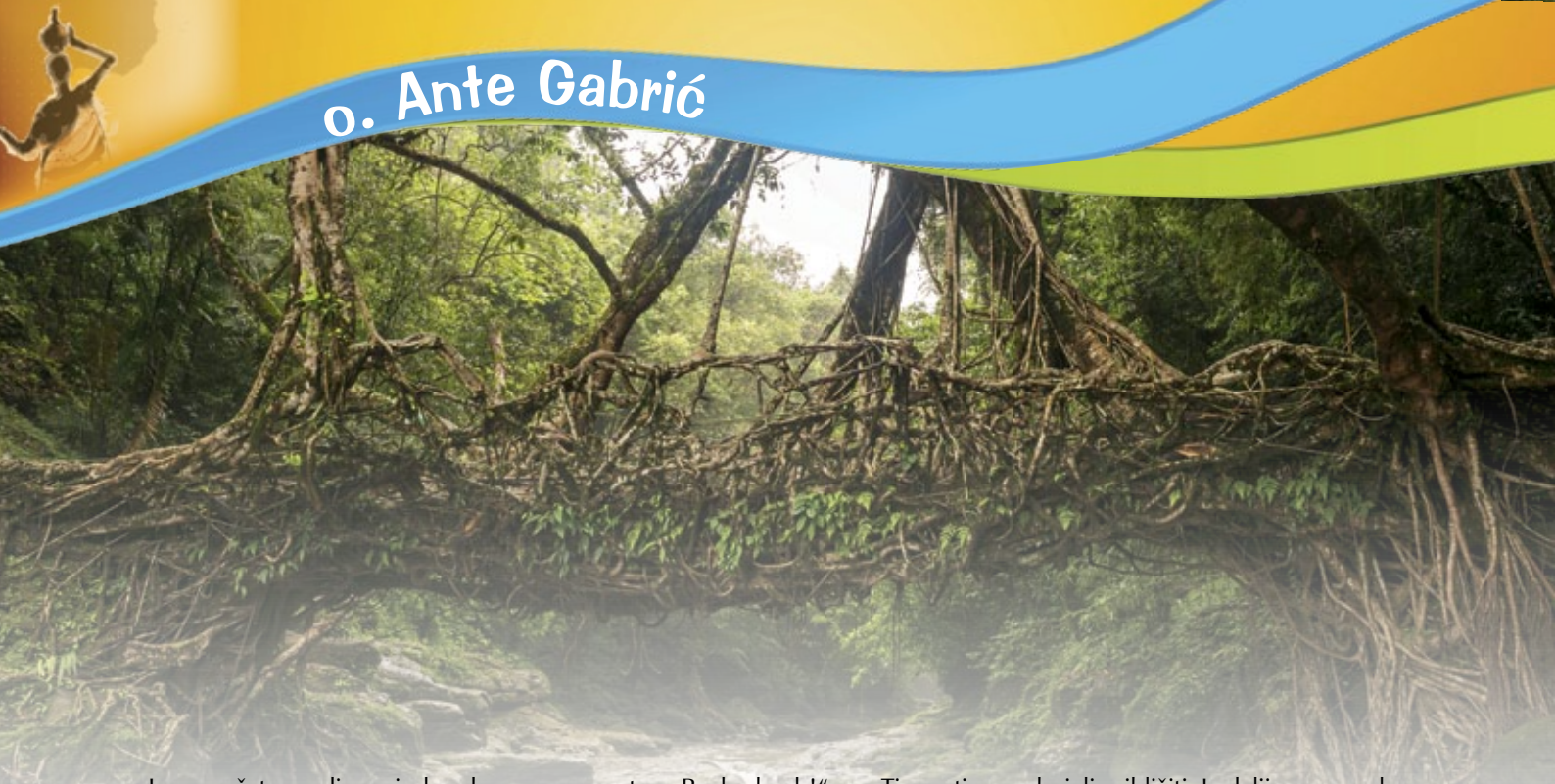

Ima on četvero djece: jedan drugom do uha. Krasna dječica. Osobito najstariji, Rafael. Sedam mu je godina i već je primio prvu svetu pričest. Čak je počeo učiti molitve za ministranta. Bože dragi, koliko ovako dobre i vrijedne dječice imamo po selima, no zbog siromaštva ih ne možemo odgojiti.

Gotovo da Ante ne izgubi glavu

Put – čitaj blato! – pod noge, pa po klizavim nasipima u sljedeće selo. Valja prijeći i jedan kanal. Ondje je bio nekakav klimavi most, koliko sam se sjećao, no kad sam došao pred kanal, vidim preko kanala prebačena tek dva bambusa. Sa strane ni jednog drvca da bih se za njega prihvatio. A bambusi kliski ko staklo. Bilo kako bilo, valja prijeći na drugu stranu. Tri puta sam se uputio, tri puta sam se – junak – vratio, jer ne samo da je bilo klisko, već su se bambusi vrtjeli. Vidiš ti, da sam imao malo prakse u kakvu cirkusu, ne bi bilo loše. I kad sam, mudrac, smišljao kako ću preko, nekakav pas poče gore na nasipu lajati i ravno prema – Anti, a Ante ravno preko kliskih i klimavih, grbavih bambusa, na drugu stranu. Lijepo veli naša narodna: „ Strahić koze pase...“ Ne daj, Bože, što se podnijet može!

Nego iz jedne nevolje u drugu. Put me vodio uz veliku rijeku. S druge su strane džungle. Odjednom počeše puške pucati. „Nazdravlje!“ pomislim. Utekoh psu, pa ću tigru u usta. „Bagh, bagh!“ – „Tigar, tigar!“ digla se hajka sa svih strana. Do danas tigar nije meni ni blizu došao: suh, kakav jesam, ne bih mu ni za doručak bio. Okrenem prema rijeci, kad li dva hica odjeknuše baš iza mene. Dotaknem si glavu. Još je bila na ramenu. Tigar je bio s druge strane, no neki su „junački“ lovci pucali u zrak. Ali poslije bitke samo da čuješ njihove priče: „Ravno u oko!“ „Baš pod čelo!“ „Usred glave!“ A kad tamo, ni repa tigrova nisu vidjeli, da o njegovim brkovima i ne govorim. Što ćemo – lovci su lovci!

Spustim se onda kroz rižina polja. Hindui i muslimani presađuju rižu. Danas je blagdan Gospina uznesenja, no oni nju još ne poznaju, za njih je to običan dan. Majko, neka se naskoro raširi kraljevstvo tvoga Sina!

Crvene hlačice

Sreo sam se s dućandžijom Debenom. Dućan mu je na glavi. Ide on od sela do sela. Prodaje hlačice i košuljice. Težak je to život, no valja prehraniti obitelj. A posvuda veliko siromaštvo, pa ljudi ne kupuju. Pod stablom tetul spustio je svoju robu. U nekoliko minuta skupila se dječica, pa otvorenim očima gledaju raznobojne košuljice i hlače. I ja sjeo, da se malo odmorim i da s njima podivanim. Jedan je sretnik od oca dobio 20 centa i kupio je crvenkaste hlačice. Da mu se i nosić od radosti zacrvenio, to vam ne trebam ni spominjati. Malo podalje opazim dva sirotana. Jednostavno, u dronjcima. Kao da su se bojali približiti. Iz daljine samo gledaju i gledaju na tolike hlačice. Nikada u životu nisu toliko hlačica vidjeli. Pa onda kao da stidljivo gledaju na sebe. Manji od njih rukama prigrče poderane dronjke.

Srce me zaboljelo. Pomislim na svoje djetinjstvo, na čiste hlačice i košuljice koje su mi majka i sestre pripravljale, pomislim na toliku sretnu djecu u novim odijelima, pa polako ustanem i pristupim k onim malim sirotanima. Utisnuh im u ruke mali darak – za dva para hlačica. I izabrali su dva lijepa para: kao dvije crvene paprike. I što bi rukom o ruku, hlačice su već bile na njima. Dotrčaše k meni, u znak zahvalnosti dotaknuše se rukama mojih nogu, a onda ravno dolje uz nasip prema maloj kolibi, vičući iz svega grla: „Ma, ma!“ – „Majko, majko!“ Ne znam tko je bio sretniji toga dana, oni ili njihova sirotica majka. Svoju radost ne ću vam ni pokušati opisati. Dugo sam ih gledao kako kao dva mala crvena pjetlića skaču veseli oko svoje majke.

Ustanem. Torbu na rame, pa na zadnji dio puta. Nasip je uzak kao britva, a klizak kao loj. Pa se ja malo sebi i divio kako sam danas sretno putovao: nijednom nisam pao u blato. I kud će grom nego u koprive – izgubih ravnotežu, pokliznuh se niz nasip i skotrljah u bodljikavo grmlje. Mislim da je najbolje ovdje prestati s pismom, jer ako vam reknem koliko sam trnova izvukao van, nitko ne će Bošontiju u pohode.

Bl. Tshimangadzo Samuel Benedikt Daswa
južnoafrički mučenik

Južna Afrika dobila je 13. rujna 2015. svojeg blaženika – Samuela Benedikta Daswu, vjeroučitelja i mučenika za vjeru, koji je ubijen jer se suprotstavio čarobnjaštvu i magiji. Papa Franjo ga je u dekretu o njegovu proglašenju blaženim opisao kao „revna katolika koji je hrabro svjedočio evanđelje, sve do prolijevanja krvi za njega".

Tshimangadzo (što na jeziku Venda znači čudo) Samuel Benedikt Daswa rođen je 16. lipnja 1946. u gradu Tshitanini, Thohoyandou, u provinciji Limpopo, u Biskupiji Tzaneen, istočno od Pretorije.

Najstariji je sin svojih roditelja iz plemena pod nazivom Lemba ili Crni Židovi, iz klana Bakali. Prije polaska u školu bio je pastir, a veliku ljubav prema zemlji stekao je od svojeg oca, koji se bavio vrtlarstvom. Vrlo brzo pridružuje se zajednici katolika i nakon dvije godine pouke kršten je te uzima ime Benedikt, iz zahvalnosti prema svojemu vjeroučitelju Benedictu Risimatiju, koji ga je uveo u kršćanstvo.

Studira i stječe diplomu učitelja, a kasnije postaje i ravnatelj škole, a pomaže i pri osnivanju župe i u izgradnji crkve. Bio je i vjeroučitelj. Godine 1980. oženio se protestantkinjom Shadi Eveline Monyai, koja će kasnije biti primljena u Katoličku crkvu. Imali su osmero djece (posljednje se rodilo četiri mjeseca nakon njegove mučeničke smrti). Kao suprug i otac bio je izvrstan uzor. Redovito bi, npr., pomagao svojoj supruzi u kućanskim poslovima, što je bilo nezamislivo ponašanje za dominantnu kulturu. Pomagao je siromašnima, a kao učitelj i ravnatelj škole davao je potporu u obrazovanju djeci iz siromašnijih obitelji. Bio je ugledan i aktivan član svoje zajednice. Hrabro je svjedočio svoju vjeru u okruženju kojim su dominirala poganska vjerovanja.

Godine 1989. velika oluja poharala je područje Thohoyandoua do te mjere da je grom uništio više kuća. Po poganskom vjerovanju, trebalo je pronaći krivca među mještanima. Za to je bio zadužen seoski vrač. Benediktovi sumještani tražili su od njega novčani prilog za nagradu vraču, ali on to odbija. Njegovi kolege učitelji nagovarali su ga da to učini, ali im je on objašnjavao da ne vjeruje u moć okultnoga te da svoje povjerenje stavlja samo u Isusa Krista.

Njegovo suprotstavljanje vraču potaknulo je i druge u selu da tako učine. Zbog toga su ga pogani odlučili ubiti. Dana 2. veljače 1990. njegovi suseljani postavili su mu zamku te su ga kamenjem i palicama tukli sve do smrti. Prema svjedocima, njegove posljednje riječi bile su: „Bože, u ruke tvoje predajem duh svoj." Da bi bili sigurni da je umro, na kraju su na njega izlili i kipuću vodu.

Njegova majka kasnije se obratila na kršćanstvo. Od svojeg siromaštva sinu je podigla grob, koji je bio blagoslovljen 2000. godine i koji je ubrzo postao mjestom hodočašća.

Blaženim mučenikom proglašen je 13. rujna 2015., na misi koju je predvodio kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za kauze svetaca, u gradu Tshitanini, Thohoyandou, u provinciji Limpopo, u Južnoj Africi.

Nakon nedjeljnog *Angelusa* toga istog dana na Trgu svetog Petra u Rimu papa Franjo je posvjedočio: „Danas je u Južnoj Africi Samuel Benedikt Daswa, koji je ubijen 1990., dakle prije samo 25 godina, zbog vjernosti evanđelju, proglašen blaženim. (…) On se u svojem životu uvijek zauzimao za kršćanska stajališta, odbijajući bilo kakve svjetovne i poganske običaje."

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:
Hrvoje Lovrić 20 KM * Marija Luburić 20 KM * Siniša Skočibušić 50 KM * N. N., svećenik 200 EUR + 100 USD * Anđa Tokić 400 KM * Jela Antunović 100 KM * Drago Banović 150 KM * Ruža Vidović 100 KM * N. N. svećenik, Sarajevo 2.000 KM * Milijana Glavinić 200 KM * Svjetlana Previšić 170 KM * Kristina Mandić 50 KM * N. N. 300 KM * Blaženka Kordić 50 KM * Mario Grbavac 34,23 KM * Sofija Mišanović 50 KM * Pizzeria „Don Andjelo" 20 KM * B & M, 100 KM * Antonija Mustapić 20 KM * Anto (Franjo) Jurić 30 KM * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn * Dubravka Trgovec 50 kn * Sandro Jakopčević 50 kn * Gordana Radošević 50 kn * Ante Matković 50 kn * Ivan Dabo 100 kn * Ivo Marušić 100 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Ana Dinarina 100 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * Margita Žagarova 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * Božidar Škarec 200 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Ivan Ivković 200 kn * Karolina Hrastović 200 kn * Hrvoje Cerovac 200 kn * Ljiljana Benčak 200 kn * Ankica Udiljak 200 kn * Danijel Krizmanić 300 kn * Jela Zubak 400 kn * N. N. 425 kn * Samostan Benediktinki, Rab 100 kn * Zoja Zubčić 100 kn * Župa sv. Nikole biskupa 200 kn *Goran Šipek 50 kn * Nikola Tomkić 250 kn * Marijana i Vjeran Ivošević 15 EUR * Tomislav Skroza 200 kn * Ivana Josipović 100 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:
N. N., svećenik 600 EUR * Siniša Skočibušić 50 KM * N. N., Maglaj 200 KM * Obitelj Hrgić 112,50 KM + 20 USD + 1 EUR * Vlč. Miro Agostini 50 EUR * Ivo Ezgeta 50 KM * Nada Rupčić 50 KM * Gordana Radošević 50 kn * Sandro Jakopčević 100 kn * Dubravko Dujmić 100 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Nada Alfirev 100 kn * Ivan Ivković 100 kn * Josip Kordić 100 kn * Dubravka Šegović 120 kn * N. N. 200 kn * Sandra Španić 200 kn * Blaško Kivić 200 kn * Župa Gornja Drenova 750 kn * Mirjana Rožić 1.150 kn * Zdravko Ruk 2.000 kn * kn * Blaško Kivić 200 kn * Župa Gornja Drenova 750 kn * Mirjana Rožić 1.150 kn * Zdravko Ruk 2.000 kn *Hadrijan Kucic 350 kn * Veronika Radić 600 kn * Tomislav Skroza 200 kn *Pero Petanjak 100 kn + 50 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:
Ljuba Babić 87,40 KM + 14 EUR + 9 kn * N. N. 120,80 KM + 3 EUR * Matilda Kinkela 100 kn * Marija Cerčić 500 kn * Sanja Nikčević 500 kn * OŠ Ivana Mažuranića 2.711 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:
Drago Banović 75 KM * Ivana Čilić 20 KM * Molitvena zajednica „Emanuel", Grude 300 KM * Tomislav Bilić 150 kn * N. N. 425 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:
Mara Tirić 200 KM * Ivana Širić 100 KM * Slavko Burić 100 KM * Borislava Kamšigovska-Šarić 5 KM * Ivan Šarić 10 KM * Darko Azinović 50 KM * Dar prvopričesnika župe Vitez 1.640 KM * Irena Šimić 30 KM * Anđa Jonjić 100 KM * Ivanka Ćavar 50 KM * Nikola Petrić 100 KM * Roko Srdarović 30 kn * Josip Marka Rajčić 40 kn * Nedjeljka Drnić 100 kn * Željka Vodopija 200 kn * Slavka Kopačin 200 kn * Vera Čargonja 300 kn * Dejan Dinić 400 kn * N. N. 425 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:
Komping d.o.o., Vitez 150 KM + 50 KM * Anđa Mihaljević 200 KM * Sestre Klanjateljice Krvi Kristove, Nova Topola 530 KM + 740 kn + 25 EUR * Ivan Prskalo 20 KM * Ivanka Doko 25 KM * Mara Jurić 70 KM * Vlč. Miro Agostini 50 EUR * Danica Humek 20 kn * Vjera Rukavina 30 kn * Ivanka Janjetić Fumić 30 kn * Ruža Turk 50 kn * Nada Vuković 50 kn * Anđa Svoboda 50 kn * Vesna Erdec 75 kn * Stjepan Vuzem 100 kn * Mihael Popinjač 100 kn * Ivan Ivković 100 kn * Anđa Mrvelj 100 kn * Dubravka Polović 100 kn * Danica Kristić 100 kn * Ivanka Kovačić 100 kn * Siniša Jurić 100 kn * Stjepan Harča 120 kn * Anica Keškić 147,9 kn * Danica Damjanović 200 kn * Igor Končurat 200 kn * Ivanka Boras 200 kn * Katica Ramadža 400 kn * Josip Trbara 500 kn * Anica Pušić 750 kn * Župa Murter 1.500 kn * Josip Jurić 1.600 kn

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:
Marija Katić 100 EUR * Župa Srednja Slatina 100 EUR * Katarina Bagarić 10 KM * Ivan Kosić 78 kn * Josip Munivrana 41 kn * Anica Milković 100 kn * Sandro Jakopčević 75 kn * Dragan Matijević 100 kn * Đuro Tomić 150 kn * Genoveva Čečuk 200 kn * Ivka Kukolja 50 kn * Bernarda Sikirić 150 kn * Marija Primorac 19 kn * Dragica Radoš 100 kn * Anto Rimac 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U DR KONGU:
Župa Presvetog Srca Isusova, Prozor 6.000 KM + 3.000 EUR * Anica Lovrić 20 KM *Mate Barić 20 kn * Stipe Čizmić 50 kn * Đurđica Jagarinec 50 kn * Stane Radulović 50 kn * Lidija Petrač 70 kn * Mladen Crneković 100 kn * Mara Ljubić 100 kn * Nikola Horvat 100 kn * Đurđica Psarić 100 kn * Kata Sabelja 100 kn * Dragan Purišić 100 kn * Dario Časar 150 kn * Srećko Botrić 150 kn * Maja Peraica 200 kn * Blaško Kivić 200 kn * Henri Šulenta 734,50 kn * N. N. 20 EUR * Milan Komljenović 50 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:
Željka Matečić 10 kn * Mirna Ivanić 10 kn * Ante Karačić 15 kn * Marija Miloš 20 kn * Tihana Martinović 20 kn * Ljiljana Kovač Pleše 25 kn * Martina Pavelić Kačarik 30 kn * Ivo-Dino Hrga 50 kn * Pamela Banovac 50 kn * Veronika Škegro 50 kn * Lucija Miloš 50 kn * Ivo Hrga 50 kn * Marina Spajić Brekalo 50 kn * Ana Pavković 50 kn * Marijana Vilić 50 kn *Zrinka Kelava 50 kn * Josip Spajić 50 kn * Marija Zečić 50 kn * Željka Šegudović 75 kn * Anita Mikec 100 kn * Silvija Ljubojević 100 kn * Majda Uremović 100 kn * A. Rimac 100 kn * Eva Damjanović 100 kn * Snježana Antunović 100 kn * Mira Grmuša 110,86 kn * Martina Oravec 120 kn * Ruža Tokić 200 kn * Mira Bakula 50 EUR * Robert Skejić 150 kn * Tatjana Tolj 30 kn * Snježana Mikec 100 kn * Veronika d.o.o. 500 kn * Anja Zoričić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:
Jozo Hrkać 50 KM * Ruža Vidović 100 KM * Ruža Doknjaš 30 kn * Dubravka Pavišić 50 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Slavica Bilandžić 100 kn * Zlatko Tomljenović 500 kn * Nada Dujmović Sičaja 500 kn * R. M. 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:
Nedjeljka Čorluka 500 KM * Molitvena zajednica „Emanuel" 300 KM * Marija Barić 20 kn * N. N. 100 kn * Katarina Vajdoher 100 kn * Romano Tripalo 150 kn * Stana Prskalo 150 kn * Srećko Botrić 150 kn * Igor Pivac 1.000 kn * Dominik voće d.o.o. 3.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:
Ester Juranić-Radulović 160 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:
Župa Ponikve 10.000 kn * Don Davor Berezovski 100 KM * Ruža Marić 50 KM * Božo Lovrić 30 KM * N. N. svećenik Vrhbosanske nadbiskupije 500 KM * Nikolina Petrović 10 KM * Anka Dužnović 25 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:
Župa Ponikve 10.000 kn * Nikica Jurić, svećenik 100 EUR * Župa Srednja Slatina 100 EUR * N. N. župljanke župe Vitez 50 EUR + 40 KM

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:
N. N. 425 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:
Katarina Šprajc 200 EUR * Agneza Kovačić 300 kn * R. M. 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJI:
Katarina Mittermayer 1.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:
Joško Sladović 100 kn * Ivan Bošnjak 100 kn * Anita Bačić 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:
Anka Dužnović 25 kn * Karmen Tutić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KENIJI:
Ivanka Vidović 50 KM

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJI:
s. Celestina Crnoja 100 KM

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:
Branka Matić 200 kn * Ruža Jurić 2.000 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:
Mihovil Šimičević 100 KM * Marija Katić 50 EUR * Anto Ivanković 50 EUR * Ana Zubak 100 EUR * Marinko Mandić 50 EUR * Župa Srednja Slatina 50 EUR * N. N. svećenik, Sarajevo 2.000 kn * Miro i Dragica Bevanda 20 KM * Župa sv. Jure, Vir 1.550 KM * Josip Munivrana 21 kn * Zeljka Franjčević 10 kn * Anica Pušić 17 kn * Sandro Juković 20 kn * A. Harča 20 kn * Iva Martinkec 20 kn * Anka Dužnović 25 kn * Ljerka Kujudnžić 30 kn * Franjo Kovač 30 kn * Dražen Čupić 30 kn * Katica Kralj 50 kn * Dinka Ilić-Roller 50 kn * Dario Miorin 50 kn * Marija Barić 50 kn * Katarina Moharić 50 kn * Ružica Raič 50 kn * Ana Ružić 50 kn * Tomislav Zelembaba 50 kn * Ivan Hovanjec 50 kn * Biserka Alberini 50 kn * Mato Benić 50 kn * Pero Petanjak 50 kn * Marko Mihalić 50 kn * Elda Veriša 50 kn * Sandro Jakopčević 75 kn * Zorka Šverer 80 kn * Zora Tadić 80 kn * Božica Jelušić 100 kn * Darko Oprauš 100 kn * Đurđica Ubrekić 100 kn * Slavko Doželenčić 100 kn * Slavica Drakulić 100 kn * Ivanka Benjak 100 kn * Elvira Žmak 100 kn * Vedran Višnjić 100 kn * Natko Blagojević 100 kn * Žarko Šuško 100 kn * Blaženka Marić 100 kn * Željko Glavić 100 kn * Pero Babić 100 kn * Marijana Bravarić-Ćilo 100 kn * Marija Bunić 100 kn * Danijela Paviša-Vrabčević 100 kn * Olga Međeši 100 kn * Marija Cikojević-Klasić 100 kn * Pejazić 100 kn * Ranka Radonić 100 kn * Sunčica Čoklica 100 kn * Ivan Fijak 100 kn * Jadranka Baučić 100 kn * Milka Tomašković 100 kn * Jadranka Baučić 111 kn * Luca Dozan 150 kn * Boško Meić Sidić 150 kn * Jadranka Baučić 200 kn * Kola Markaj 200 kn * Petar Ikić 200 kn * Marija Baričević 200 kn * Ruža Vukadin 400 kn * Neven Potalec 400 kn * Marko Šalić 500 kn * Ruža Juko 560 kn * Ljubica Đurašin 734 kn * Župa Marinci 970 kn * Anita Bačić 1.000 kn * Župa Vinagora 1.080 kn * Marija Perić 100 kn * Antonio Triplat 50 kn * Obitelj Duždević 200 kn * Marica Aladrović 150 kn * Barbara Pupek 100 kn * Filip Delić 50 kn * Anica Svalina 100 kn * Anamarija Tomak 100 kn * Željko Horvat 600 kn * Marijana Bravarić-Ćilo 200 kn * Vedran Višnjić 100 kn * Ružica Musa 200 kn * Branka Pavlović 100 kn * Ana Lukačević 50 kn

ZA MASLINOVE GRANČICE:
Župa sv. Vinka Pallottija, Vinkovci 3.329,5 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:
Provincijalat SMI, Sarajevo * s. Magna Borovac

MISIJSKA KRIŽALJKA – studeni 2019.

Radosna vijest	Osoba	Sužene	Oskudan	Vojni blok	Ivan	Darinka	Na (njem.)	Dušik		Sestra	Zemljište	Krvna žila	Svetkovina u studenom
Dan mrtvih	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	Uzrast / Nasip				⬡
Po Ustavu								Ruski general u II. svj. ratu / Po redu 10					⬡
Naziv za st. zapadno od Neretve							Ukrasi / Vrsta biljke						⬡
Zračni (grč.)					Borilište / Rupa						TS / Prošle godine		⬡
				Tona		Mjesto u Danskoj / Eto				Opasna životinja / Kineska citra			⬡
				Žičana mreža								E / Aktinij	⬡
				Papin prihod					Prkos / Jod				⬡
				Mrtvi	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡	⬡

Rješenja iz prošlog broja: KRŠTENI I POSLANI, KRIŽ, MALA TEREZIJA, SVETI LUKA